МЕДИЧНА ОСВІТА

УДК: 378.147+614.253.4+579

Гаморак Г. П.

Сучасні аспекти формування професійних якостей студентів-медиків на кафедрі мікробіології

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» м. Івано-Франківськ, Україна
E-mail: galina1004@ukr.net

Резюме: Провідною метою діяльності вищого навчального закладу є навчання і підготовка фахівців. Сучасний розвиток медицини вимагає від вищих навчальних закладів постійного удосконалення педагогічного процесу з урахуванням досвіду, традиційних методів викладання і використання новітніх медичних технологій для підвищення професійного рівня наших випускників і для підвищення конкурентоздатності навчального закладу в умовах жорсткого міжвузівського виживання.

Ключові слова: студенти-медики, методичні вказівки, практичні навички, практичні заняття.

Одним із основних факторів професійної підготовки студентів є глибоке вивчення дисципліни та набуття практичних навичок у процесі активної роботи на занятті. Для удосконалення навчання студентів на кафедрі мікробіології існує відпрацьована система правил проведення практичного заняття, яка у відповідності до сучасних вимог включає в себе такі елементи, як контроль знань за допомогою тестів та ситуаційних задач, усне опитування, розбір теоретичних питань, оволодіння та засвоєння практичних навичок [5].

Для забезпечення більш глибокого засвоєння теми заняття на кафедрі використовуються таблиці, мультимедійний матеріал з тематичних питань, з якими студенти можуть ознайомитися під час навчання на кафедрі. Дуже важливою ланкою у підготовці майбутніх лікарів є оволодіння практичними навичками та відпрацювання їх на заняттях. Контроль практичних навичок дозволяє об'єктивно оцінити рівень оволодіння студентом методами досліджень та його спроможність до вирішення задач з оцінки стану пацієнта, постановки діагнозу, призначення лікування, а також здатність сформулювати профілактичні заходи. Викладачі кафедри постійно покращують матеріально-технічне та інформаційне забезпечення учбового процесу [3]. Студенти мають можливість підготуватися до практичних занять з мікробіології, використавши всі наявні навчально-методичні ресурси, які розміщені на сайті університету.

Одним із головних способів інформування студентів у вищій школі та активним засобом формування наукового світогляду є лекція. На лекції викладач надає систематизовані основи знань, визначає моменти досліджуваної теми, направляє увагу студентів до найбільш складних та важливих аспектів. Лекція стимулює активну пізнавальну діяльність студентів, сприяє формуванню у них творчого мислення, визначає напрямки самостійної роботи студентів і зміст семінарських занять [6]. У кожній лекції з мікробіології чітко і послідовно висвітлені головні питання у вигляді мультимедійного супроводження. Ідея створення мультимедійних презентацій лекцій полягає у використанні різних способів подачі інформації, включення у програмне забезпечення високоякісної графіки та анімації. Це дозволяє зробити лекцію інформативно насиченою і зручною для сприйняття.

У межах практичних занять широко практикуються технології опрацювання проблемних та дискусійних питань, теорії кооперативного навчання, технології кооперативно-групового навчання. Технології опрацювання проблемних та дискусійних питань передбачають обговорення дискусійних питань, що вимагає чіткої аргументації обраної позиції. Технології кооперативного навчання представлені роботою в малих групах у ситуаціях вирішення складних проблем, що потребують колективних зусиль [1].

Практичні заняття на кафедрі мікробіології спрямовані на засвоєння теоретичного матеріалу та формування практичних навичок і вмінь, а також уміння аналізувати й застосовувати отримані знання для вирішення тематичних завдань. Одним із основних моментів роботи є вивчення морфології та функцій збудника, механізмів передачі, факторів патогенності, клінічних симптомів захворювання, мікробіологічної діагностики, профілактики та принципів лікування захворювань. Даний вид роботи направлений на формування у студентів навиків клінічного мислення, творчої уяви та моделювання тактики лікаря у конкретній клінічній ситуації. Обов'язковим моментом практичного заняття є робота студента у мікробіологічній лабораторії де студенти вчаться здійснювати посів матеріалу на поживне середовище, пересівання ізольованої колонії на скошений агар з метою виділення чистої культури та ідентифікацію чистої культури [2].

Індивідуальна самостійна робота включає роботу з літературою та підготовку дискусій на семінарських заняттях.

Практичні заняття на кафедрі мікробіології проводяться у спеціально обладнаних навчальних аудиторіях з використанням обладнання, пристосованого до умов навчального процесу. Студент повинен добре засвоїти теоретичний матеріал теми, мати уявлення про мету, характер і обсяг практичної роботи. Робота, що виконується на практичних заняттях, відображається у альбомах для протоколів. За результатами самостійної роботи складається висновок. Ефективним засобом навчання студентів є застосування ситуаційних задач, які носять проблемний характер і містять ситуації, з якими майбутній лікар може зустрітися у своїй професійній діяльності [4]. Такі задачі ставлять студента у «критичні» професійні умови, з яких він самостійно повинен знайти вихід. Таким чином, розв'язання даних задач сприяє становленню у студентів мікробіологічного мислення, забезпечує швидке вироблення знань та практичних навичок.

З метою полегшення підготовки до практичних занять створено розширені вказівки для студентів, що містять коротку інформацію з найважливіших питань предмету. Оновлено комп'ютерну базу даних з тестових завдань «Крок-1», які використовуються на практичних заняттях, підсумкових модульних контролях і є відкриті для всіх зацікавлених студентів. Професійна підготовка студентів на кафедрі включає впровадження новітніх технологій викладання, практичну роботу на занятті, закріплення вивченого теоретичного матеріалу, що сприяє покращенню якості підготовки майбутніх лікарів і дозволяє їм набути необхідного теоретичного та практичного досвіду. Сучасне забезпечення якісної освіти лікарів зумовлене належним підходом до навчання і потребує від колективу кафедри безперервного вдосконалення, креативних ідей, реалізованих на надійній матеріально-технічній базі [7]. Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональне поєднання з традиційними – вимога часу та складне педагогічне завдання, яке потребує розв'язання цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем.

Висновок

Таким чином, при вивченні базових теоретичних дисциплін, зокрема, мікробіології, у системі підготовки лікарів важливу роль відіграють сучасні методи візуалізації, вико-

ристання сучасного навчально-методичного забезпечення, формування сучасної матеріально-технічної бази, вивчення досвіду зарубіжних колег та впровадження нових ефективних методів навчання. При цьому не слід відмовлятися від традиційних форм навчання. Все це сприятиме покращенню якості підготовки фахівців, що відповідає вимогам європейського освітнього простору і є сьогодні пріоритетним напрямком розвитку медичної освіти в Україні.

Література

1. Беденюк А. Д. Доктрина ведення навчального процесу у державних вищих медичних навчальних закладах згідно з кредитно-модульною системою / А. Д. Беденюк // Медична освіта. – 2012. – № 1. – С.13 – 14.

2. Довгаль Г. В. Особливості проведення практичних занять по фундаментальним дисциплінам в вищих навчальних закладах в умовах впровадження кредитно-модульної системи / Г. В. Довгаль, М. А. Машталір, С. Б. Крамар // Український морфологічний альманах. – 2011. – Т.9, № 3. – С.95 – 96.

3. Інтерактивні методи навчання як засіб удосконалення практичних занять з дисципліни "Неврологія" в умовах кредитно-модульної системи / О. О. Дорошенко, І. І. Ліскевич, Л. Т. Максимчук, О. І. Олійник // Галицький лікарський вісник. – 2012. – Т.19, № 3(ч.1). – С.66–67.

4. Організація навчального процесу та контролю його якості в умовах застосування кредитно-модульної системи навчання на клінічних кафедрах вищих медичних навчальних закладів України / І. С. Вітенко, Г. В. Дзяк, Я. С. Березниицький [та ін.] // Медична освіта. – 2010. – № 1. – С.41–44.

5. Підготовка висококваліфікованого спеціаліста - основа впровадження кредитно-модульної системи навчання / Л. Ф. Каськова, О. О. Карпенко, О. Е. Абрамова [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 3. – С.82–84.

6. Проблема удосконалення фахової підготовки лікарів медико-профілактичного профілю на сучасному етапі в аспекті кредитно-модульної системи / В. М. Лісовий, В. А. Капустник, В. О. Коробчанський [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 2. – С.74-77.

7. Шляхи удосконалення методик викладання предмету "пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології" на кафедрі дитячої стоматології Івано-франківського національного медичного університету в умовах кредитно-модульної системи освіти / Г. М. Мельничук, Г. М. Гаврилів, Н. І. Шовкова [та ін.] // Архів клінічної медицини. – 2012. – № 1. – С.101-102.

Гаморак Г. П.

Современные аспекты формирования профессиональных качеств студентов-медиков на кафедре микробиологии

ГВУЗ "Ивано-Франковский национальный медицинский университет" г. Ивано-Франковск, Украина

E-mail: galina1004@ukr.net

Резюме: Ведущей целью деятельности высшего учебного заведения есть обучение и подготовка специалистов. Современное развитие медицины требует от высших учебных заведений постоянного усовершенствования педагогического процесса с учетом опыта, традиционных методов преподавания и использования новейших медицинских технологий для повышения профессионального уровня наших выпускников и для повышения конкурентоспособности учебного заведения в условиях жесткого межвузовского выживания.

Ключевые слова: студенты-медики, методические указания, практические навыки, практические занятия.

H.P. Hamorak

Modern Aspects of Formation of Medical Students' Professional Competencies at the Department of Microbiology

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The leading goal of any higher educational institution is professional education and training. Advances in medicine require constant improvement of the educational process taking into account the acquired experience, traditional teaching methods and the use of new medical technologies in order to provide professional development of graduates and enhance the competitiveness of higher educational institution.

Keywords: medical students; methodical guides; practical skills; practical classes.

Надійшла 29.09.2015 року.

УДК: 616-058+616-084+613.816

Карпінець І. М.

Аналіз соціально-психологічних умов навчання студентів-іноземців Івано-Франківського національного медичного університету

Кафедра соціальної медицини, організації охорони здоров'я і медичного правознавства (зав. каф. – д. мед. н., проф. Децик О.З.) Івано-Франківський національний університет, Україна

Резюме. В роботі наведені результати аналізу вивчення суб'єктивної оцінки 166 студентів п'ятого курсу щодо деяких аспектів навчання в ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет». Показано, що основними причинами вибору ІФНМУ для навчання студентами-іноземцями, які у переважній більшості мають високий базовий рівень середньої освіти і володіння обраною мовою навчання, стала відносно невисока вартість та схвальні рекомендації інших студентів і випускників. Виявлено, що іноземні студенти характеризувались в цілому непоганою успішністю і дисциплінованістю, позитивно оцінювали рівень викладання в університеті, ступінь володіння іноземною мовою викладачами та ставлення до них працівників деканату і професорсько-викладацького складу університету, а також психологічний мікроклімат у групі навчання. Встановлено, що приблизно п'ята частина студентів-іноземців невдоволені соціально-психологічними взаєминами з викладачами та іншими студентами, і частота негативних оцінок суттєво відрізнялась залежно від рівня успішності, дисциплінованості та континенту проживання. Виявлені суттєві відмінності в оцінці іноземними студентами соціально-психологічних умов навчання слід враховувати при формуванні академічних груп та організації навчально-виховної роботи, із залученням, при необхідності, психолога.

Ключові слова: студенти-іноземці, соціально-психологічні умови навчання.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень. Навчання іноземних студентів є надзвичайно важливим для кожної країни, оскільки є серйозним стимулом для підвищення якості освіти. Згідно з даними Міністерства освіти і науки України, щорічний приріст таких студентів становить 10%, при цьому, наша країна посідає дев'яте місце в світі за кількістю студентів-іноземців, а галузь охорони здоров'я є найбільш затребуваною (31,0%) серед них [1-3].

Навчання іноземних громадян у ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (ІФНМУ) проводиться з 1992 року. На нинішній день цей заклад вхо-